

TUNISIENS FEMINISTER

En hälsning från Iran

INTERVJU: ALI ESBATI

Muslimer, de nya judarna?

GENUSPOLITIK

Extremhögerns nya verktyg?

Foto: RAWA

MALIN ALSING

Är kvinnor passiva? Bilden av att kvinnor i islamiska länder är passiva kommer på skam när vi ser de protesterande massorna på torgen i Tunis och Kairo. I mängder av Youtube-klipp syns de och stödjande röster hörs från internetanvändare världen över.

I Sverige är kvinnor bättre än män på att argumentera mot främlingsfientliga åsikter hos människor i sin närhet, något man skulle önska att männen var bra på, då de känner fler personer som röstar på Sverigedemokraterna.

Nätverket Peace Women Across The Globe har tagit saken i egna händer och skapat en mer omfattande jämställdhetsplan än vad nyskapade UN Women har. Detta trots att flera i nätverket ständigt förföljs och hotas på grund av sitt arbete för fred, säkerhet och hållbarhet.

Så nej, kvinnor är inte passiva, men många gånger arbetar de i motvind. Därför är det mycket arbete som återstår. I detta FUF-blad har vi tittat närmare på kvinnofrågor i ljuset av globalisering och högerextremism. Önskar er trevlig och icke passiv läsning!

Främlingsfientlighet & feminism - genuspolitik i Europas extremhöger

En våg av främlingsfientlighet har gått genom Europa och skapat svallvågor i såväl Schweiz som Sverige. De högerextrema partierna har breddat sina intresseområden och gett sig in i jämställdhetsdebatten. Men vilken könssyn har de egentligen? FUF-bladets Sven Hultberg Carlsson ser en genuspolitik med invandringsspolitiska motiv.

När Marine Le Pen i januari månad efterträdde sin ökända far Jean-Marie som president för Front National tycktes en tidsenlig modernisering vara på gång för Frankrikes största högerextrema parti.

Till skillnad från sin far vill Le Pen den yngre inte frånta landets kvinnor rätten till abort och har under sin politiska karriär ofta talat om kvinnors rättigheter. Med detta könspolitiska skifte skulle Front National likt sina europeiska motparter förflytta sig närmre mitten och nya väljargrupper.

Men en närmare granskning av den europeiska extremhögerns genusuppfattning synliggör ett försök att skapa en smal och kulturellt betingad jämställdhetsdebatt. Inläggen i denna debatt syftar alltför ofta till att förklara partiernas främlingsfientliga invandringspolitik.

Ett för Sverige relevant exempel återfinns i Danmark. Dansk-Folkeparti, som sedan 2001 haft stort inflytande som stödparti i landets konservativa minoritetsregering, menar att kvinnors bristfälliga representation i det danska näringslivets toppskikt inte har sina rötter i "diskriminering", utan snarare i "många kvinnor inte önskar dessa mycket tidskrävande positioner."

Vill du annonsera
i FUF-bladet?

fuf@fuf.se

Det fackliga
yrkesförbundet för
samhällsvetare

AKADEMIKER
förbundet SSR

 Kenneths
Elservice

070 796 49 94

Europas högerextrema partier har ofta yttrat sig om kvinnofrågor i förhållande till Islam, men vilken genuspolitik förespråkar de egentligen?

Likt sitt danska förebildsparti verkar Sverigedemokraterna inte aktivt för att uppnå den jämlikhet mellan könen som partiet säger sig stödja. Sverigedemokraterna hävdar på sin hemsida att jämställdhetsdebatten infekterats av "verklighetsfrånvända feministiska doktriner" som bortser från fundamentala biologiska skillnader mellan kvinnor och män.

Både Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna uttrycker sitt stöd för

” **Feminismen används redan överallt i Europa mot muslimer** ”

jämställdheten utan att föreslå åtgärder för att skapa lika förutsättningar mellan könen. Jämställdheten är inte ett mål som behöver uppnås — kanske behöver den inte ens underhållas.

Det finns dock ett särskilt genus-relaterat ställningstagande som förenar Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna med andra högerextrema, populistiskt lagda partier i Europa: att den inhemska jämställdheten måste försvaras

mot utomstående kulturer.

Snarare än att ses som en produkt av genuspolitiska framsteg kan den jämlikhet som existerar alltså tillskrivas en kulturell egenskap; en särskild, europeisk kvalité som riskerar att utplånas av främmande kulturer.

”I Sverige och Danmark har de kultur-rassistiska partierna inte grupperat sig kring jämställdhet som en produkt av en socialdemokratisk välfärdsstat, utan som en kulturell och social egenskap som svenskar har; den 'goda' jämställdhet som till exempel 'onda' muslimer inte har,” säger Diana Mulinari som sedan 2008 forskat om kvinnors och invandrarers roll i Sverigedemokraterna.

En likadan utveckling har kunnat skådas i övriga Europa. Den har skett parallellt med partiernas modernisering för att locka nya väljare. Muslimska våldtäktsmän är "mähända i minoritet", skriver Front National — men det är också de som utgör det främsta hotet mot landets kvinnor. **Den högerextremistiska** rörelsens tydligaste könspolitiska strategi är alltså direkt kopplad till dess hjärtefråga: invandringspolitik.

Nyckeln till att bekämpa antalet anmälda våldtäkter är att begränsa invandringen, och angående våld i hemmet — den genusrelaterade fråga där partierna är mest aktiva — riktas insatserna mot de "patriarkala livsmönster som många

muslimer dessvärre lever efter,” enligt Dansk Folkepartis hemsida.

Pia Kjersgaards parti har sett till att den danska genusdiskursen skiftat till den grad att jämställdhet endast kommer på tal i relation till Danmarks invandrings- och integrationspolitik. I de länder där delar av den högerextrema rörelsen rör sig inåt mitten — bland annat i Sverige — är en snarlik utveckling inte otänkbar.

Trots att dessa partiers propagerande för kvinnors rättigheter haft invandringspolitiska motiv har de ibland fått stöd av genusaktivister. Inför omröstningen om minarettförbud i Schweiz hävdade den feministiska debattören Julia Onken att minareter var "manliga maktsymboler" och bidrog därmed till att Schweiziska folkpartiets (SVP) förslag röstades igenom.

Diana Mulinari är inte särskilt förvånad över att detta snäva könsperspektiv funnit stöd hos delar av jämställdhetsrörelsen.

“Feminismen har redan använts överallt i Europa mot muslimer,” påpekar hon. “Feminismen är också en produkt av vårt samhälle och vi har sett ett tydligt exempel på den problematiska gränsen mellan feminism och kulturrassistiska partier.”

När priset för civilkurage på 2010-års Pridefestival i Berlin skulle delas ut till queerteoretikern Judith Butler tackade hon nej till priset med motiveringen att hennes arbete inte skulle förknippas med eller utnyttjas av imperialistiska och rasistiska krafter, som Butler menade representerades av festivalens arrangörer.

En liknande gränsdragning mellan invandrings- och integrationspolitiken å ena sidan och den europeiska jämställdhetsdebatten å den andra skulle kanske motverka att utomstående lägger beslag på viktiga genusbegrepp. Dessa grupper talar ju oftast om olika saker.

SVEN HULTBERG CARLSSON

FN skapar ny enhet för kvinnofrågor

Fyra organisationer som arbetat med jämställdhetsfrågor har slagits samman till en – UN Women.

Enheten började arbetet under ledning av Michelle Bachelet den 1 januari i år. De sammanslagna organisationerna är UNIFEM, DAW, INSTRAW samt OSAGI och målet är att skapa större kraft och expertis på området genom att samla dem under samma tak.

UN Women ska arbeta med jämställdhet och empowerment genom att stödja regeringar att implementera rådande standarder, samt att övervaka så att själva FN-systemet efterlever sina egna åtaganden på området.

Viss turbulens har dock omgärdat organet i det inledande skedet. Bland annat har kritik framförts mot att Saudiarabien och DR Kongo har delegater i organets styrande råd. Kritiken rör det faktum att dessa länder visar stora brister gällande kvinnors rättigheter.

En oro finns också för att enheten inte ska kunna fullfölja sina uppdrag, då den redan nu dras med ett underskott på 300 miljoner dollar i jämförelse med den målsättning som satts upp av medlemsstaterna.

”Det här är en så pass historisk möjlighet att FN helt enkelt inte kan låta den glida genom fingrarna,” säger Kathy Peach från Voluntary Service Overseas, UK, enligt Inter Press Service.

MALIN ALSING

Foto: Julie Pike

INTERVJU: ALI ESBATI

”Jag tycker att det var tragiskt och smärtsamt att Sverigedemokraterna kom in i Riksdagen. Det handlar trots allt om ett parti som i grunden är emot min existens i det som är mitt land.”

Orden yttras av Ali Esbati, tidigare ordförande i Vänsterns programkommission som numera jobbar på tankesmedjan Manifest Analyse i Oslo. Vi diskuterar paradoxen i att högerextrema krafter vinner mark runt om i ett globaliserat Europa; vi vill gärna tro att ökade möten med nya kulturer ska öka vår förståelse och acceptans, men så ser verkligheten inte alltid ut.

Esbati drar paralleller till 30-talet, då högerextrema rörelser blev svaret på kapitalismens ekonomiska och sociala kriser.

”Men också utpekandet av islam och muslimer till det nya hotet mot ”europeisk identitet” spelar in, särskilt efter 11/9-2001”

Då var det judarna. Nu är det muslimerna. Det okända oroar ibland mer än vad det väcker positiv nyfikenhet. Ett särtecken för Europas högerextrema rörelse är frånvaron av kvinnor på framstående positioner. Av Sverigedemokraternas sjutton representanter i partistyrelsen är endast två stycken kvinnor och på numera nedlagda sdkvinnor. se oroas Anna Hagwall (SD) över partiets låga andel kvinnor. Medan Hagwall anser att hotbilden mot SD är den bakomliggande orsaken identifierar Esbati andra faktorer.

”Den största anledningen till att kvinnor inte syns i rörelsen är på grund av den dominerande sociala sammansättningen i högerpopulistiska partier och rörelser. Deras kärna är ofta missnöjda småföretagare, grupper som har ganska gott om pengar men inte nödvändigtvis mycket ”kulturellt kapital”. Dessutom vinner de ofta terräng bland traditionella arbetargrupper som har tappat social position och värdighet, men som känner sig svikna av eller aldrig kommit i kontakt med arbetarrörelsen. Detta är extremt mansdominerade grupper idag.”

Esbati broderar ut ett resonemang om hur man kan urskilja ett orsakssamband där länder med högerpopulistiska partier i stark position vunnit stora framsteg har det också inneburit en starkare urspårning och tillbakarullning av den allmänna jämställdhetskampen.

“Krav på lika lön drunknar i hets om burkor - trots att det ena rör alla kvinnor, det andra knappt någon.”

Ofta utgör kvinnan ett förmodat vilje- och initiativlöst medel i en dagsaktuell debatt när jämställdheten ska säljas in. Esbati anser att retoriken kring integrationsdebatten har hårdnat i och med SD:s intåg i Riksdagen. Han menar att den

**Då var det
judarna. Nu är
det muslimerna.**

”

stora förändringen är att flera borgerliga partier tar över högerpopulisternas frågeställningar och ståndpunkter samtidigt som media hakar på trenden.

I Schweiz genomfördes på demokratisk väg ett nationellt förbud mot uppförande av minareter till följd av just en sådan utveckling som vi nu bevittnar i Sverige. Esbati anser dock att

Sverige inte ligger lika långt framme i den högerextrema utvecklingen men att vi påverkas av samma krafter som möjliggjorde förbudet i Schweiz. Vi har redan haft utspel om lagstiftning kring muslimsk klädsel.

“Det är ett typiskt exempel på sådant som motiveras utifrån allmänna resonemang om jämställdhet med udden riktad mot den muslimska gruppen, och i syfte att vinna sympatier hos majoritetsbefolkningen” avslutar Esbati.

HANS FRIDLUND

Foto: Hussein El-alawi

Iranskt stöd till Tuniens feminister

31 år efter den iranska revolutionen är landet en förtryckarregerim där kvinnors och flickors rättigheter negligeras. Iransk lag sätter bland annat stopp för kvinnliga presidenter och tillåter bortgifte från nio års ålder. Men Parvin Ardalan har inte gett upp hoppet och ger nu sitt stöd till Tuniens kvinnliga aktivister.

Parvin Ardalan, frontfigur inom den iranska kvinnorörelsen, var 11 år när Iran övergick till islamisk republik. Hon, tillsammans med många andra kvinnor och flickor, tvingades bära sjal och förbjöds att cykla fritt på gatorna i Teheran. Som journaliststudent på universitet i huvudstaden startade Ardalan tillsammans med vänner ett kvinnocentrum med syftet att stärka och utbilda kvinnor. Hon startade även ett antal oppositionella tidningar.

Arbetet resulterade i en stor demonstration 2006 då 6000 kvinnor samlades för att protestera och kräva grundläggande fri- och rättigheter. Året därpå tilldelades Ardalan Olof Palmepriset för sin kamp för kvinnor och mäns lika rättigheter i Iran, och 2010 gavs hon Hellman-Hammet priset som ges ut av Human Rights Watch.

Trots förföljelser, hot och hälso- problem fortsätter Parvin Ardalan sin kamp - hoppfull om en mer jämlik värld. Nu höjer hon och 155 andra iranska feminister rösten för kvinnorna i det omdanade Tuniens.

I uppropet skriver de: "Kvinnorätt-aktivisterna i Tuniens bör veta att det de åstadkommer och arbetet de gör för att uppnå demokrati och jämställdhet, har en viktig roll och effekt på hela regionen och kan användas som modell för alla oss, eftersom varje seger för de tunisiska kvinnorna är en seger för alla nationer i regionen och för alla kvinnor i muslimska länder."

Uppropet finns att läsa i sin helhet på www.irangenderequality.com

CAMILLA GÖTH

GÄSTKRÖNIKA

Uppsalas gågata

Jag undrar alltid nuförtiden när jag passerar människor på Uppsala gågata vem av er röstade på Sverigedemokraterna.

Du kassörskan i Hemköp? Du med så fina örhängen precis som min mammas. Jag lyckas inte fånga din blick trots mitt varmaste leende: Var du en av dem?

Du busschauffören? Du som stirrar rakt fram och inte ser tjejen i hijab som ber dig öppna mittdörrarna för tvillingvagnen. Får jag springa fram och ruska om dig och fråga: Var du en av dem?

Du korvgubben? Du som så vänligt vänder dig till den tysktalande herren bakom när min kompis frågar om en korv utan fläsk. Viktigt att ta hand om turister men säg mig: Var du en av dem?

Du lilla damen? Du som blir så arg på de arabisktalande barnen i biblioteket. Klart man ska säga ifrån när någon är högljudd i bibliotek men kan jag ändå få fråga: Var du en av dem?

Du killen på torget. Du med den grönsvartvita flaggan som inte vill släppa flygbladet jag grabbar tag i. Du din patriot. Skrik på mig och min kompis om du vill. Din röst skrämmer oss inte. Vi tänker göra nationellt motstånd också.

Vi vrålar ut vår rätt att vara här nu och för alltid. Vi intrigerar mobiliserar organiserar rustar oss för krig. Vi vrålar

ut vårt vrede på Uppsalas stora torg. Vi marscherar Uppsalas gågata upp och ner.

Du kassörskan busschauffören korvgubben lilla damen. Ta en knapp en banderoll en megafon och marschera med oss.

ZAKIA KHAN

grundare av Interfem, antirasistisk och feministisk tankesmedja

SKRIBENTER

Camilla Göth
Hans Fridlund
Malin Alsing
Sven Hultberg Carlsson

FOTOGRAFER

RAWA
Hussein El-alawi - Länk
Julie Pike

ANSVARIG UTGIVARE

Föreningen för Utvecklingsfrågor
klara.grenhagen@fuf.se

FORM

Klara Grenhagen

ANNONSKONTAKT

klara.grenhagen@fuf.se

